

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

צד.

1. למרבה המשרה ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל ממלכתו להבין אתה ולטענה במשפט ובצדקה מעתה ועד עולם קנאתי צבאות תעשה זאת: ישיעיהו טו
2. ממנה הארץ זמרת שמענו צבי לצדיק אמר ר' לוי לוי לוי לוי בגדים בגדו ובגד בגדים ישיעיהו כד טו
3. משא דומה אלי קרא משעיר שמר מה מלקה שמר מה מלקה: ישיעיהו כא יא
4. אמר שמר אתה בקר וגם ליקה אם תבעיון בעיון שבו אתיו: ישיעיהו כא יב
5. ויאמר יתרו ברוך ה' אֱשֶׁר הוֹצִיָנו מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמִיַּד יַדַּי אֲשֶׁר הוֹצִיָנו מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְיַדַּי אֲשֶׁר הוֹצִיָנו מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְיַדַּי אֲשֶׁר הוֹצִיָנו מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְיַדַּי אֲשֶׁר הוֹצִיָנו מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: שמות יח ז
6. ויהי יתרו על כל השובה אשר עשה לישלח את אשר יצילו מִיַּד מִצְרַיִם: שמות יח ט
7. לכן ישלח הארון וצבאות במשמיו רון ותחת כבודו יקד יקד ביקוד אש: ישיעיהו י טו
8. כי ילד ילד לנו נתן לנו ותהי המשרה כל שכמו יקרא שמו פלא יועץ אל גבור אביעד שר ישעיהו ט ה
9. בימי פקח מלך ישראל בא תגלת פלאקר מלך אשור וחק את עינו ואת אבל בית מעקה ואת יתרו ואת קדש ואת חזור ואת הנלעד ואת הקליה כל ארץ נפתלי ויגלים אשוריה: מלכים ב טו טו
10. ויבא עליו תלגת פלאקר מלך אשור ויבד לו ולא חוקו: דברי הימים ב כח כ
11. עליו עלה שלמנאסר מלך אשור ויהי לו והשע עבד השב לו מנתח: מלכים ב יז ג
12. בא פול מלך אשור על הארץ ויתן מנתח לפול אלף כפר ספק יהדות וקיי אתו להחזיק הממלכה בידו: מלכים ב טו ט
13. בשנת בא תרתן אשוריה שלח אתו סרגון מלך אשור וילחם באשור וילכדה: ישיעיהו כ א
14. ושאר אמאי די הגלי אסנפר רבא וחקריא ודחוב הנוב בקריה די שמרן ושאר עבר נהרה ובענת: עזרא ד י
15. עד באי ולקחתי אתכם אל ארץ בארצכם ארץ דון ותיחש ארץ לחם וקרמים ארץ זית וצמר ודבש וחי ולא שמרן ואל תשמעו אל חוקיהו כי יסית אתכם לאמר יי צילו: מלכים ב יח לב

יועץ אל גבור אבי עד שר שלום: שחוק ישראל. העוסקין צמורה כלקמן [ע"ג]: **סגלת פלאקר**. שם אחד הוא דכתיב זימי פקח בן רמליה [מ"ג טו] זה סגלת פלאקר מלך אשור: **אסנפר**. חד רבא חד ויקירא חד: **כנפי מענה**. כלקמן שחירף ע"י מלאך: **אל ארץ פאלאנס**. ולא אמר מוטבט מאלאנס: **קא משקיר**. שהרי אין ארץ מעולה הימנה ולכן לא אמר מוטבט מאלאנס: **לסיכא אגליהו**. סנחריב לעשרת השבטים דכתיב (מלכים ז יח) וימחש צחלת ובחבור נהר גוזן וערי מדי הי נינהו אותן מקומות: **אכל ישראל**. כי אגליהו סנחריב ספרו בגנותה של א"י כדי מנו לחומו מקום ששמו שש אמרו שויה לארעין זאת הארץ שויה לארענו וכשצאו למקום ששמו עלמין אמרו כי עלמין זה המקום ששמו לירושלים שנקראת בית עולמים: **כשצאו למקום ששמו שש תרי אמרו** על חד תרין כלומר זה יפה פי שנים מקומות. ועל שם כן נקראו כל אומן מקומות קי: **ה"ג סחם כבודו ולא כבודו ממש**. לכבודו ממש משמע כבודו וספרו סחם כבודו ממש שצתון הגוף והסמל אמר סחם כבודו ולא כבודו ממש נשמה שצתון הגוף אלף האי כבודו היינו בגדיו דמת בגדיהם נשרפו וכי הא דרבי יוחנן וכו' דכל הגוף נשרף סחם הבגדים. ולא גרסי' סחם כבודו ולא סחם כבודו ממש דמשמע למקרא נפקא ליה דלאי סחם כבודו לא סחם כבודו ממש ומהיכא תיפוק ליה האי אכל השמא דרשא צלמא דרש ליה: **סחם כבודו ממש**. סחם גופו ממש שהגוף קיים ושמה נשרפת: **צעלמו**. הוא עצמו ולא ע"י שליח לא היה צדו כל כך ולכן הקב"ה כמו כן נפרע ממנו עצמו ולא נצדיק כל כך דלאו דומה מצדיק מן הגדול למצדיק מן הקטן: על

וכייעתו שלא אמרו שירה עד כיוצא בדבר אתה אומר ⁵ ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אותם משום רבי פפיס גנאי הוא לחזקיה ויששים ריבוא אומר ⁶ ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אותם משום רבי פפיס גנאי הוא למשה על בשרו ושמואל אומר שניעשה חדודים חדודים כל בשרו אמר רב ⁷ [א] היינו דאמרי אינשי גיורא עד עשרה חדי לא תבוה ארמאי קמיה ⁷ לכן ישלח הארון ⁷ צבאות בשמשניו רון מאי בשמשניו רון מאי אמר הקב"ה יבא חזקיהו שיש לו שמונה שמות ויפרע מסנחריב שיש לו שמונה שמות חזקיה דכתיב ⁸ כי ילד יולד לנו ויתהי המשרה על שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום והאיכא חזקיה שחוקו ה' דבר אחר חזקיה שחזיק את ישראל לאביהם שבשמים סנחריב דכתיב ביה ⁹ [א] תגלת פלאסר ¹⁰ פלאנסר ¹¹ שלמנאסר ¹² פול ¹³ סרגון (סרגון) ¹⁴ אסנפר רבא ויקרא והאיכא סנחריב שסיחתי ריב דבר אחר שסח וניחר דברים כלפי מעלה א"ר יוחנן מפני מה זכה אותו ורשע לקרותו אסנפר רבא ויקרא מפני שלא סיפר בגנותה של ארץ ישראל שנאמר ¹⁵ עד בואי ולקחתי אתכם אל ארץ בארצכם רב ושמואל חד אמר מלך פקח היה וחד אמר מלך טיפיש היה למאן דאמר מלך פקח היה אי אמינא להו עדיפא מארעייכו אמרו קא משקרת ומאן דאמר מלך טיפיש היה אם כן מאי רבותיה להיכא אגלי להו מר זוטרא אמר לאפריקי ורבי חנינא אמר להרי סלוג אבל ישראל ספרו בגנותה של ארץ ישראל כי ממו שוש אמרי שוויא כי ארעין כי ממו עלמין אמרו בעלמין כי ממו שוש תרי אמרי על חד תרין ⁷ ותחת כבודו [יקד] יקוד כיקוד אש א"ר יוחנן תחת כבודו ולא כבודו ממש ⁸ כי הא דרבי יוחנן קרי ליה למאני מכבודתי ⁹ רבי אלעזר אמר תחת כבודו ממש כשריפת בני אהרן מה להלן ⁹ שריפת נשמה וגוף קיים אם כן כאן שריפת נשמה וגוף קיים תנא משמיה דרבי יהושע רב קרחה פרעה שחירף בעצמו נפרע הקב"ה ממנו בעצמו סנחריב שחירף ע"י

אינהו עדיפי מיניה וכו'. אידי דגררר צלמא קמיה הכא ומילתא צאפי נפשה היא וצדוק ספרים אינה כתובה: **מ"ט איבעוט**. דכתיבט אכל חרדה גדולה נפלה עליהם: **לנשוף**. ללוג: **צמקוס הטנופס**. דלא מני קרי: **לימא רבי**. לחש כלומר לך אלא העזים והניחמי: **מ"ס שבמיבת למרבה המשרה סתום לכך נסתם לומר נסתמו הדברים שעלו במחשבה ולא נעשה. ל"א שצקש הקב"ה לסתום לרומיהן של ישראל שצקש לעשותו משיח. ומורי רבי פירש לפי שנסתם פיו של חזקיהו ולא אמר שירה: **כל הנסים הללו**. שניצל מסנחריב ונתרפא מחליו: **שר העולם**. מלאך שכל העולם מסור בידו: **שמענו כפי לדיק**. שר העולם שאמר עשה לציונו של לדיק: **רוי לי רוי לי**. נסתרות שלי הן ואני יודע על מה מעכב: **אמר נבוא אוי לי עד מסי**. יבא משיח: **עד דאסי זוווי וזוווי דזוווי**. עד שנתבחו שונאי ישראל כמה פעמים: **שר הרוחות**. שהנשמות נפקדות אכלו והיינו משא דומה כן אמר דומה אלי קורין הרוחות על עסקי שער עשו ואומר לי שומר מה מלילה הקב"ה שהוא שומר לא אומר מן הגלות שהוא כלילה: **שומר מה מלין**. מה דבר מתי קן הגאולה מלין זה: **אחא צקר**. צממיה. ואית ספרים דלא כתיב צהו ונכון. אמר להם השר כן אמר שומר הקב"ה אחא צקר גאולה תבא וגם לילה אכלו ממחלה תהיה גלות הרבה. **ל"א שיגאלו ויבנה מקדש שני ויחזרו ויגלו גלות זה**. ל"א וגם לילה לנשעים וכן מרגומו מוכיח אית אגר לנדיקיא ואית פורענות לרשיעיא: **אס סבעיון**. אס צצקשו להגאל: **בעיו**. צקשו רחמים: **שוכו**. צמטובה ואיתו לגאולה: **גנאי הוא**. דבר מגונה עשו: **חודש חדה**. שמל את עצמו ונתתי: **חדודין חדודין**. קמטין קמטין שהיה מניח מאל על מפלת מצרים: **גיורא עד עשרה דני**. הכי הוא משל בני אדם ומינהו יתרו * לאו עשירי הוא: **פלא****

- (א) (מגילה ג. א.) ט (ש ע"ש ה"ט.) א (כמויות ק"י: פירוש מאס שורדים על ארץ ישראל וצדיקים שורדים אחרים ושורדים המשודדים ישראל עמיה. עירן בעיר צו ד' (ד) צילקוט איתא רב פפא (ה) בשנת ק"ג: א) (ו) שנת ק"ג. ב"ק פ"ג: א) (ו) וש"י היעב (תוס') בשנת ק"ג: תראה שם בגמרא ובספרי דהתם שטייט גדולים בשלון ובגמרא אחרת ורין ורין ורין למאד.) (ח) (גמ' וב' ג' ט"ז.) (ט) (דניאל ג.)

גליון הש"ס

רש"י ד"ה גיורא וכו' לאו ובעמיה הוה. ובעמיה פרשת יתרו דנפשה דתורה ממלכין טז חס עד יתרו

הגהות הגר"א

[א] נבי שומר מה מלין. י"ב לא אחא צוקר. כן גי רש"י: [ב] שם אמר רב. י"ב פסל: [ג] שם תגלת פלאקר. י"ב פלאקר פלאקר ויה סדקן פול תגלת פלאקר (מ"ג ט) תגלת פלאקר (טו) תגלת פלאקר תגלת פלאקר (ד"ה ט) שגמלאסר סרגון אסנפר (וינה אי"ש למה שצמק רש"י ב"ה אסנפר):

מוסף רש"י

דאינהו נביאי. שנתבחו ליהראל בשליחוטו של מקום והוא לא נשתלה ליהראל כטוס נבואה (מגילה ג. א.) מאי שמעא איבערות. דכתיב בקרא אכל תהיה גדולה נפלה עליהם ויצרכו כהנאס (שם.) מולידיה. שר של כל אדם למעלה (שם.) לינשוף. ידלג (שם.) בוזוי ובוזוי דבוזוי. שוללס אחר שוללס (כחובות ק"ב.) תחת כבודו ולא כבודו ממש. כן יר יוחנן בין לריא גופן שרף, אלא לבי יוחנן משמע ליה סחם כבודו כמו סחם גליון לשון סחמית, וכבודו היינו בגדיו, וה"ק סחם בגדיהם של חילומי של סנחריב יקד יקוד ולא נביהיה נשרפו, ור"א משמע ליה סחם לשון חליפין, כמו ישלם סחם הסור, משום דרביא לא קרי למלטיה מכבודיה, לכן ע"כ כבודו היינו גופו. וה"ק כבודו ממש ישרף ותחמוי יבא אסר ומשיח קידוד אש (שבת ק"ג.)